

Ministerium: Sundheds- og Ældreministeriet
Journalnummer: Sundheds- og Ældremin.,
Sundhedsstyrelsen, j.nr. 2-1012-99/1

Senere ændringer til forskriften
Ingen

Bekendtgørelse om specialuddannelsen for sygeplejersker i anæstesiologisk sygepleje

I medfør af § 16, stk. 1 og 3, i lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 1356 af 23. oktober 2016, og efter forhandling med uddannelses- og forskningsministeren fastsættes efter bemyndigelse:

Kapitel 1

Formål

§ 1. Formålet med specialuddannelsen for sygeplejersker i anæstesiologisk sygepleje er, at sygeplejersken udvider sin viden, færdigheder og kompetencer med henblik på at varetage funktionsområdet for en specialuddannet sygeplejerske i anæstesiologisk sygepleje.

Kapitel 2

Sygeplejerskens ansvars- og funktionsområde

§ 2. Anæstesisygeplejersken er ansvarlig for sin virksomhedsudøvelse i henhold til sin autorisation som sygeplejerske, jf. lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed.

Stk. 2. Funktionsområdet for en anæstesisygeplejerske omfatter:

- 1) Klinisk anæstesiologisk sygepleje.
- 2) Kvalitetsudvikling, undervisning og vejledning.
- 3) Tværprofessionelt og tværsektorielt koordinering og samarbejde.

Kapitel 3

Uddannelsen

Adgangsbetingelser

§ 3. Til specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje kan optages ansøgere, der opfylder følgende betingelser:

- 1) Bestået dansk eller udenlandsk eksamen i sygepleje på bachelorniveau eller eksamen i sygepleje suppleret med videnskabsteori og – metode på diplomniveau.
- 2) Dansk autorisation som sygeplejerske.
- 3) Bred klinisk erfaring svarende til minimum 2 års fuldtidsansættelse fra fortrinsvis akutte, somatiske områder med komplekse patientforløb.

Varighed

§ 4. Den kliniske og teoretiske uddannelse skal finde sted under en 24 måneders fuldtidsansættelse. Den kliniske uddannelse varetages af anæstesiologiske afdelinger. Ansættelsesforholdet kan være forankret centralt i regionen eller på det enkelte hospital. Uddannelsen er svarende til 90 ECTS-point.

Stk. 2. Uddannelsen skal være afsluttet inden for 4 år efter påbegyndelse.

Indhold og mål

§ 5. Specialuddannelsens mål er, at sygeplejersken erhverver sig den fornødne viden, færdigheder og kompetencer til at varetage funktionen som anæstesisygeplejerske, jf. kapitel 2.

Stk. 2. Uddannelsen inddrager den for anæstesisforløbet særlige natur- og humanvidenskabelige viden om de sygeplejefaglige opgaver. I uddannelsen lægges vægt på kommunikation og teamsamarbejde.

§ 6. Den kliniske uddannelse tilrettelægges som 4 perioder af 6 måneders varighed med stigende kompleksitet i de kliniske opgaver. I uddannelsen skal indgå 6 ugers praktik på opvågningsenhed og mindst 6 uger på anden anæstesiologisk enhed.

Ved afslutningen af uddannelsen skal sygeplejersken være i stand til at medvirke i udvikling af pleje- og behandlingsprogrammer og vurdere og supplere eksisterende viden inden for området. Sygeplejersken skal være i stand til at kommunikere med og formidle sin viden til patienter og deres pårørende samt interne og eksterne samarbejdspartnere.

Stk. 2. Uddannelsen indeholder 4 kliniske perioder:

1) *1. kliniske periode:*

Målet for perioden er, at sygeplejersken erhverver viden om og forståelse for de sygeplejefaglige opgaver i forbindelse med ukomplicerede anæstesisforløb og gradvist varetager en række almindeligt forekommende kliniske opgaver.

2) *2. kliniske periode:*

Målet for perioden er, at sygeplejersken anvender sin viden om og forståelse for de sygeplejefaglige opgaver i forbindelse med elektive og akutte anæstesisforløb og selvstændigt varetager en række almindeligt forekommende kliniske opgaver.

3) *3. kliniske periode:*

Målet for perioden er, at sygeplejersken kan analysere og udføre de sygeplejefaglige opgaver i forbindelse med komplekse anæstesisforløb med stigende sværhedsgrad og selvstændighed samt varetage et bredt spekter af almindeligt forekommende kliniske opgaver.

4) *4. kliniske periode:*

Målet for perioden er, at sygeplejersken kan vurdere og udføre de sygeplejefaglige opgaver i forbindelse med anæstesisforløb, således at sygeplejersken bliver i stand til at varetage den langt overvejende del af de forekommende kliniske opgaver.

Stk. 3. Formålet med praktik på en opvågningsenhed er

- 1) at sygeplejersken får forståelse for betydningen af det perioperative forløb i forhold til det samlede patientforløb og færdigheder i at forebygge og behandle kirurgiske og anæstesiologiske komplikationer, og
- 2) at sygeplejersken får viden om patienternes oplevelse af det samlede forløb og opøver kompetencer til at kunne samarbejde med pårørende og sygehusets øvrige afdelinger.

Stk. 4. Formålet med praktik på anden anæstesiologisk enhed er, at sygeplejersken gennem kendskab til andre patientkategorier og arbejdsmetoder får mulighed for at øge bredden og variationen i den kliniske uddannelse.

§ 7. Den teoretiske uddannelse består af:

- 1) To timers teoretisk undervisning ugentligt i klinisk praksis.
- 2) Et teoriforløb af ca. 200 timers varighed, som afsluttes med en individuel skriftlig teoretisk prøve i de naturvidenskabelige fag.

Kapitel 4

Bedømmelse m.v.

Klinisk uddannelse

§ 8. Sygeplejersken skal gennemføre de fire kliniske perioder med målopfyldelse for hver kliniske periode. Ved afslutning af hver klinisk periode udarbejder den uddannelsesansvarlige sygeplejerske en skriftlig evaluering.

Opgaver

§ 9. I løbet af den del af uddannelsen, hvor de teoretiske moduler er placeret, afvikles to obligatoriske refleksions- og formidlingsopgaver. Kriterier for opgavernes indhold, omfang og formidling udarbejdes af Specialuddannelsesrådet for specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje.

Prøve

§ 10. Anden uddannelsesperiode afsluttes med en individuel skriftlig teoretisk prøve, der skal bestås. Bedømmelse sker efter 7-trins skalaen efter principperne i Uddannelses- og Forskningsministeriets bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse ved uddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område (karakterbekendtgørelsen).

Stk. 2. Krav til prøvens indhold, omfang og bedømmelseskriterier udarbejdes af Specialuddannelsesrådet for specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje i en uddannelsesordning.

Afsluttende opgave

§ 11. Inden for uddannelsens sidste 4 måneder udarbejder sygeplejersken en afsluttende individuel skriftlig opgave, som skal omhandle et klinisk, sygeplejefagligt problem inden for funktionsområdet. Det er en forudsætning, at sygeplejersken har bestået den teoretiske prøve og gennemført den kliniske del svarende til 22 måneder af uddannelsen tilfredsstillende, inden opgaven kan afleveres.

Stk. 2. Opgaven bedømmes efter 7-trins skalaen efter principperne i Uddannelses- og Forskningsministeriets bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse ved uddannelse på Uddannelses- og Forskningsministeriets område (karakterbekendtgørelsen), og vurderes af ekstern censor fra en anden region end den, hvor uddannelsen er foregået.

Stk. 3. Specialuddannelsesrådet for specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje udarbejder kriterier for opgavens omfang, emne, indhold og bedømmelse.

Stk. 4. I forbindelse med opgavens udarbejdelse tilbydes sygeplejersken 5 timers vejledning.

Omprøve og sygeeksamen

§ 12. Sygeplejersken kan indstilles til den teoretiske prøve tre gange. Den teoretiske prøve skal bestås senest tre måneder efter første forsøg. Såfremt dette ikke opfyldes, afbrydes uddannelsen.

Stk. 2. Sygeeksamen tilbydes, såfremt der foreligger dokumentation for sygemelding i form af lægeerklæring.

§ 13. Ved ikke bestået afsluttende individuel skriftlig opgave kan opgaven efter fornyet bearbejdelse indleveres igen til bedømmelse, eller en ny kan udarbejdes. Den afsluttende individuelle skriftlige opgave kan afleveres til bedømmelse i alt 3 gange med højst 3 måneders mellemrum.

Stk. 2. Ved ikke bestået afsluttende individuel skriftlig opgave tilbydes op til 3 timers vejledning.

Stk. 3. Specialuddannelsesrådet for specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje kan ud fra en begrundet ansøgning godkende en forlængelse af afleveringsfristen for den afsluttende individuelle skriftlige opgave, såfremt der forekommer særlige forhold. Særlige forhold kan f.eks. være: Sygdom, dødsfald af nærmeste pårørende eller anden force majeure. Ansøgning om udsættelse af afleveringsfrist skal stiles til Specialuddannelsesrådet, hvor sagen behandles inden for 2 uger.

Stk. 4. Der kan ansøges om og gives dispensation for afleveringsfristen for den afsluttende individuelle skriftlige opgave én gang, og der kan gives højst 6 måneders dispensation fra afsluttet 2 års klinisk uddannelse.

Fravær

§ 14. Ved fravær – bortset fra ferie i henhold til lovgivning eller overenskomst – svarende til mere end 148 timer af den kliniske uddannelsesdel, dog ikke fra en enkelt klinisk periode, eller 10 procent af teori-forløbet forlænges uddannelsen med den samlede fraværperiode.

Stk. 2. Uddannelsen skal være afsluttet senest to år efter bestået teoriprøve. Såfremt denne tidsfrist ikke overholdes, er der krav om fornyet teoretisk prøve som selvstuderende.

Stk. 3. Ved manglende kompetenceopnåelse kan ansættelsesstedet afbryde uddannelsen.

Bevis og titel

§ 15. Specialuddannelsesrådet for specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje eller en af Specialuddannelsesrådet bemyndiget person udsteder et af Sundhedsstyrelsen godkendt uddannelsesbevis for uddannelsens gennemførelse. Uddannelsens omfang af teori og klinisk uddannelse samt de opnåede resultater anføres i beviset.

Stk. 2. Den, der har gennemført specialuddannelsen, gives betegnelsen anæstesisygeplejerske. Den engelske titel er Certified Registered Nurse Anesthetist (CRNA).

Stk. 3. Styrelsen for Patientsikkerhed orienteres om og fører register over sygeplejersker, der har gennemført specialuddannelsen.

Kapitel 5

Uddannelsesansvar

§ 16. Specialuddannelsesrådet fastsætter en landsdækkende uddannelsesordning for specialuddannelsen. I uddannelsesordningen fastsættes, i overensstemmelse med denne bekendtgørelse med bilag, nærmere om

- 1) uddannelsens tilrettelæggelse i teoretiske og kliniske uddannelsesperioder,
- 2) læringsudbytte for de enkelte uddannelsesperioder,
- 3) oversigt over fag og timefordeling i teoriperioderne,
- 4) plan for afvikling af teoriprøve og opgaver, herunder tidspunkt, form, vilkår, sygeeksamen m.v.,
- 5) plan for afvikling af evalueringer i klinisk praksis,
- 6) krav til medvirkende kliniske uddannelsessteder,
- 7) krav til den uddannelsesansvarlige anæstesisygeplejerske,
- 8) krav til undervisere og vejledere i klinisk praksis og teoretisk uddannelse,
- 9) krav til vejledere og censorer på den afsluttende opgave,
- 10) meritbestemmelser,
- 11) kriterier for dokumentation og evaluering i forhold til opnåelse af kliniske læringsmål, herunder beskrivelse af konsekvenser for manglende opnåelse af læringsmål, og
- 12) fravær, herunder regler om forlængelse af uddannelsen ved overskridelse af tilladeligt fravær.

Stk. 2. Uddannelsesordningen indstilles af Specialuddannelsesrådet for specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje til Sundhedsstyrelsens godkendelse. Optagelse af ansøgere til specialuddannelsen forudsætter, at Sundhedsstyrelsen har godkendt uddannelsesordningen.

§ 17. Udgifterne ved gennemførelse af specialuddannelsen afholdes af regionerne.

Kapitel 6

Specialuddannelsesrådet for specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje

§ 18. Regionerne nedsætter i fællesskab et landsdækkende specialuddannelsesråd, som benævnes Specialuddannelsesrådet for specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje. Specialuddannelsesrådet har 16 medlemmer.

Stk. 2. Specialuddannelsesrådet består af personer med sagkundskab i forhold til anæstesiologisk sygepleje, herunder personer med sagkundskab i daglig sygeplejefaglig ledelse, repræsentanter for de kliniske uddannelsesansvarlige og de teoretiske uddannelsessteder. Specialuddannelsesrådets opgaver og sammensætning fremgår af bilag 3 og bilag 4.

Stk. 3. Specialuddannelsesrådet kan indkalde særlige sagkyndige til belysning af specielle problemstillinger.

Kapitel 7

Meritoverførsel

§ 19. Specialuddannelsesrådet for specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje kan efter en individuel vurdering give merit for teoriundervisning på baggrund af gennemført undervisning samt for erhvervede kliniske kompetencer fra anden uddannelsesstilling. Opnået merit for dele af uddannelsen kan medføre en tilsvarende tidsmæssig afkortning af den samlede uddannelse.

Stk. 2. Merit skal søges forud for uddannelsens påbegyndelse.

Stk. 3. Anæstesisygeplejersker, der har gennemført specialuddannelse i henhold til Sundhedsstyrelsens cirkulære nr. 93 af 26. juni 1997, kan varetage funktionsområdet i nærværende regelsæt.

Kapitel 8

Klageadgang og tilsyn

§ 20. Klager over afgørelser truffet af uddannelsesstederne, herunder klage over intern prøve, obligatoriske opgaver, den afsluttende eksamen, den teoretiske eller kliniske uddannelse kan indbringes for Specialuddannelsesrådet for specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje senest to uger efter, at klageren er gjort bekendt med afgørelsen.

§ 21. Klager over afgørelse truffet af Specialuddannelsesrådet for specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje kan indbringes for Sundhedsstyrelsen senest 2 uger efter, at klageren er gjort bekendt med afgørelsen. Sundhedsstyrelsens afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 22. Sundhedsstyrelsen fører tilsyn med tilrettelæggelsen og gennemførelsen af specialuddannelsen.

Stk. 2. Sundhedsstyrelsen kan som tilsynsmyndighed anmode Specialuddannelsesrådet for specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje om indberetning af uddannelsesvirksomheden.

Kapitel 9

Ikrafttræden

§ 23. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. maj 2017.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 520 af 19. juni 1997 om specialuddannelsen for sygeplejersker i anæstesiologisk sygepleje og cirkulære nr. 93 af 26. juni 1997 om specialuddannelsen for sygeplejersker i anæstesiologisk sygepleje ophæves.

Sundhedsstyrelsen, den 7. april 2017

SØREN BROSTRØM

/ Sigrid Paulsen

Funktionsområdet for en anæstesisygeplejerske omfatter:

Klinisk anæstesiologisk sygepleje

Funktionen indebærer at yde sygepleje til patienter præ- per - og postanæstetisk. Herunder at:

- 1) Administrere anæstesi ud fra anæstesilægens ordination og/eller efter anæstesiaafdelingens retningslinjer.
- 2) Observere, analysere og handle relevant ved forandringer i patientens tilstand samt iværksætte behandling i samarbejde med lægen.
- 3) Kunne anvende relevant apparatur efter gældende retningslinjer.
- 4) Drage omsorg for patient og pårørende samt tilpasse kommunikationen i forhold til den konkrete situation.
- 5) Sikre sufficient dokumentation og evaluering af udført anæstesiologisk sygepleje.
- 6) Varetage monitorering, observation og behandling samt drage omsorg for patienten i den postoperative fase.
- 7) Administrere en sufficient postoperativ smerte- og kvalmebehandling.
- 8) Medvirke til at sikre sammenhængende patientforløb, kvalitet og patientsikkerhed på tværs af afsnit og sektorer.
- 9) Kunne anvende anæstesiologisk erhvervet viden, færdigheder og kompetencer i forbindelse med assistance og beredskab uden for operations- og anæstesiaafdelinger.

Kvalitetsudvikling, undervisning og vejledning

- 1) Medvirke i den fortløbende kvalitetsudvikling af pleje- og behandlingsprogrammer.
- 2) Iværksætte og deltage i udviklings- og forskningsprojekter med fokus på den anæstesiologiske sygepleje.
- 3) Kunne tilegne sig og forholde sig kritisk analyserende til ny viden på området.
- 4) Medvirke ved uddannelse af sygeplejersker under uddannelse til anæstesisygeplejersker samt medvirke ved afsnittets øvrige uddannelsesopgaver.

Koordinering, tværfagligt og tværsektorielt samarbejde

- 1) Kommunikere og samarbejde med andre fagpersoner i planlægning, koordinering, delegering, udførelse og evaluering af det anæstesiologiske forløb.
- 2) Indgå i teamsamarbejde under hensyntagen til anvendelsen af de menneskelige og økonomiske ressourcer.
- 3) Medvirke til at sikre sammenhængende patientforløb, kvalitet og patientsikkerhed i samarbejde på tværs af afsnit og sektorer.

Oversigt over emneområder i den teoretiske del af den anæstesiologiske specialuddannelse

Centrale områder og emner:

Almen farmakologi (farmakodynamik og farmakokinetik).
Centralnervesystemets anatomi og fysiologi.
Autonome nervesystems anatomi og fysiologi.
Farmakas indflydelse på det autonome nervesystem.
Inhalationsanæstetika (fysiske og kemiske egenskaber, farmakologi og administration).
Neuromuskulær transmission/monitorering og muskelrelaxantia.
Intravenøse anæstesimidlers farmakologi.
Lokalanæstesi.
Anæstesiapparatur og El-sikkerhed.
Forurening og hygiejne.
Cirkulation, kredsløbsmonitorering og EKG.
Respiration, Monitorering (ET-CO₂, ET-gas, tryk-volumenkurver) og Syre-base balance.
Frie luftveje, intubation og akut indledning.
Præanæstetisk vurdering og forberedelse til anæstesi.
Lejring og lejringskader.
Awareness.
Malign hypertermi.
Væske- og elektrolytforstyrrelser.
Blødning, hæmostase og blodkomponentbehandling.
Shock.
Stress-respons.
Præhospitalbehandling og behandling af den multitraumatiserede patient.
Anæstesiologisk behandling under transport.
Hjertestopbehandling.
Per- og postoperative komplikationer og utilsigtede hændelser.
Perioperativ smertebehandling. Kvalmeprofylakse og – behandling.
Observation og behandling i opvågningsfasen.
Temperaturregulering.
Anæstesi til udvalgte relevante patientgrupper. Landsudvalget, eller en af Landsudvalget udpeget gruppe, fastsætter og ajourfører hvilke patientgrupper, der skal udvælges.
Introduktion til teoriprøve.
Dokumentation.
Patientsikkerhed og kvalitetsudvikling.
Juridiske problemstillinger inden for anæstesiologien.
Etik, moral og etiske dilemmaer.
Den klinisk kontrollerede undersøgelse.

Kritisk læsning af videnskabelig litteratur.

Patient- og pårørendeinddragelse.

Tværfaglig kommunikation.

Ikke tekniske færdigheder.

Introduktion til afsluttende skriftlige opgave.

Litteratursøgning.

Specialuddannelsesrådet for specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje i anæstesiologisk sygepleje kan beslutte, at et eller flere af ovenstående emner suppleres af en klinisk test.

Specialuddannelsesrådet for specialuddannelsen i anæstesiologisk sygeplejes opgaver og ansvar

Specialuddannelsesrådet for specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje har følgende opgaver og ansvar:

- 1) Sikre at uddannelsen gennemføres i henhold til den godkendte nationale uddannelsesordning.
- 2) Indstilling af den nationale uddannelsesordning til Sundhedsstyrelsens godkendelse.
- 3) Ajourføring af den nationale uddannelsesordning.
- 4) Fastlæggelse af krav til teoretiske og kliniske undervisere.
- 5) Udarbejdelse af kriterier for godkendelse af kliniske uddannelsessteder og godkendelse af de kliniske uddannelsessteder.
- 6) Etablering og koordinering af censorvirksomhed og godkendelse af censorer.
- 7) Meritvurdering.
- 8) Medvirke til kortlægning af uddannelsesbehov.
- 9) Overblik over det samlede antal uddannelsespladser.
- 10) Behandling af klager inden for uddannelsesordningens rammer.
- 11) Vurdering af udenlandske uddannelser med henblik på anerkendelse til funktionen som anæstesisygeplejerske.
- 12) Indberetning til Styrelsen for Patientsikkerhed om sygeplejersker der har gennemført specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje.
- 13) Godkendelse af lærings- og evalueringsmetoder til opfyldelse af kliniske læringsmål.
- 14) Udarbejde uddannelsesbevis der godkendes af Styrelsen for Patientsikkerhed.

Specialuddannelsesrådet for specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje

Repræsentanterne i Specialuddannelsesrådet for specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje udpeges af de regionale ansættelsesmyndigheder og har følgende sammensætning.

- 1) 1 ledelsesrepræsentant fra hver af de fem regioner – ansat på anæstesi/intensiv afsnit.
- 2) 1 repræsentant for de kliniske uddannelsesansvarlige fra hver af de fem regioner – anæstesisygeplejerske ansat på godkendt klinisk uddannelsesafsnit.
- 3) 2 repræsentanter fra relevante faglige selskaber.
- 4) 2 anæstesiologiske speciallæger fra to forskellige regioner.
- 5) 1 repræsentant fra uddannelsesinstitutionerne, der udbyder den teoretiske del af specialuddannelsen (kursusleder).
- 6) 1 repræsentant fra censorformandskabet, som er nedsat af Specialuddannelsesrådet for specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje.